

Ex/CBCS/SAN/UG/Core/3.3/2024

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT (Honours)

COURSE : VII

[Principles of Paninian Grammar (A)]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः।

१. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्- 5×2=10

(क) सहयुक्तेऽप्रधाने।

(ख) कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्।

(ग) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम्।

(2)

२. अधोलिखितेषु द्वयोर्व्याख्या कार्या-

5×2=10

(क) 'कर्म' इत्यनुवृत्तौ पुनः कर्मग्रहणमाधारनिवृत्त्यर्थम्।

(ख) परापि हेताविति तृतीया अनेन बाध्यते।

(ग) ईप्सितमात्रे इयं संज्ञा। प्रकर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा।

३. अधोलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या-

5×2=10

(क) गौणे कर्मणि दुह्यादेः प्रधाने नी-ह-कृष्-वहाम्।

विभक्तिः प्रथमा ज्ञेया द्वितीया स्यात्तदन्यतः॥

(ख) निर्वर्त्यश्च विकार्यश्च प्राप्यञ्चेति त्रिधा मतम्।

तत्रेप्सिततमं कर्म चतुर्थान्यत् तु कल्पितम्॥

(ग) क्रियायाः परिनिष्पत्तिर्यद्व्यापारादनन्तरम्।

विवक्ष्यते यदा तत्र करणं तत्तदा स्मृतम्॥

★ ★ ★

(क) सहयुक्तेऽपधाने।

(ख) कर्मणा यमभिधूति स सम्यदानम्।

(ग) विभाषा गुणोऽस्त्रियाम्।

(क) 'कर्म' इत्यनुवृत्तौ पुनः कर्मशब्दोपमाधारादिनिरूप्यस्थम्।

(ख) पराप्ति हेतुविति तृतीया अनेन बाधयते।

(ग) ईप्सितमात्रे इयं संज्ञा। प्रकर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा।

(क) गौणे कर्मणि दृष्टादः प्रधाने नी-इ-कष-बद्धम्।

विभक्तिः प्रथमा श्रेया द्वितीया स्यात्तदन्तः॥

(ख) निर्वर्त्यश्च विकर्षश्च प्राप्यश्रुति विधा मतम्।

तत्रोप्यततमं कर्म चतुर्थान्त्यत्वे तु कल्पितम्॥

(ग) क्रियायाः परेनिष्पत्तिवद्व्यापारादनन्तरम्।

विवक्ष्यते यदा तत्र कर्णं ततदा स्मृतम्॥

Ex/CBCS/SAN/UG/Core/3.3/2024

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT (Honours)

COURSE : VII

[Principles of Paninian Grammar (A)]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः।

१. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्- 5×2=10

(क) सहयुक्तेऽप्रधाने।

(ख) कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्।

(ग) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम्।

(2)

२. अधोलिखितेषु द्वयोर्व्याख्या कार्या- 5×2=10

(क) 'कर्म' इत्यनुवृत्तौ पुनः कर्मग्रहणमाधारनिवृत्त्यर्थम्।

(ख) परापि हेताविति तृतीया अनेन बाध्यते।

(ग) ईप्सितमात्रे इयं संज्ञा। प्रकर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा।

३. अधोलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या- 5×2=10

(क) गौणे कर्मणि दुह्यादेः प्रधाने नी-ह-कृष्-वहाम्।

विभक्तिः प्रथमा ज्ञेया द्वितीया स्यात्तदन्यतः॥

(ख) निर्वर्त्यश्च विकार्यश्च प्राप्यञ्चेति त्रिधा मतम्।

तत्रेप्सिततमं कर्म चतुर्थान्यत् तु कल्पितम्॥

(ग) क्रियायाः परिनिष्पत्तिर्यद्व्यापारादनन्तरम्।

विवक्ष्यते यदा तत्र करणं तत्तदा स्मृतम्॥

★ ★ ★

(क) सहयुक्तेऽपधाने।

(ख) कर्मणा यमभिधूति स सम्यदानम्।

(ग) विभाषा गुणोऽस्त्रियाम्।

(क) 'कर्म' इत्यनुवृत्तौ पुनः कर्मशब्दोपपत्तिरित्यर्थम्।

(ख) पराप्ति हेतुविति तृतीया अनेन बाधते।

(ग) ईप्सितमात्रे इयं संज्ञा। प्रकर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा।

(क) गौणे कर्मणि दृष्टादः प्रधाने नी-इ-कृ-वृ-होम्।

विभक्तिः प्रथमा श्रेया द्वितीया स्यात्तदन्तः॥

(ख) निर्वर्त्यश्च विकर्षश्च प्राप्यश्रुति विधा मतम्।

तत्रोपसृततमं कर्म चतुर्थान्त्यत्वे तु कल्पितम्॥

(ग) क्रियायाः परेतिष्यन्तिवृत्त्यापारादनन्तरम्।

विषयस्यते यदा तत्र कर्णं ततदा स्मृतम्॥